Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/25/796517

Onderwerp
Financiële bijdrage voor borging van continuïteit jeugdhulp door de Mutsaersstichting

Voorstel
De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Een bedrag van € 543.196,- beschikbaar te stellen aan centrumgemeente Maastricht, waarmee centrumgemeente Maastricht vanuit de Jeugdhulpregio Zuid-Limburg een financiering verstrekt met hypothecaire zekerheid aan de Mutsaersstichting, ter ondersteuning van de continuïteit van jeugdhulpverlening.

Inleiding
De continuïteit van jeugdhulp in Zuid-Limburg die verleend wordt door de Mutsaersstichting staat onder druk door financiële problemen. Zonder bijdrage van Zuid-Limburg dreigt in mei 2026 een acute liquiditeitscrisis bij de Mutsaersstichting, waardoor cruciale jeugdzorg voor circa 700 jeugdigen wegvalt. Een lening onder strikte voorwaarden is noodzakelijk om zorgcontinuïteit en regie te behouden. De lening kan niet worden omgezet in een subsidie. Dit uitgangspunt is bestuurlijk bevestigd en wordt juridisch verankerd in de uitvoeringsovereenkomst. Zonder deze maatregelen dreigen zorgonderbrekingen, langere wachtlijsten en mogelijk ingrijpen door het Rijk (indeplaatsstelling).

Beoogd effect
Behoud van cruciale jeugdhulp voor kwetsbare jongeren, versterking van het zorglandschap en invulling van de wettelijke zorgplicht van gemeenten. Continuïteit van de Jeugdhulp verleend door de Mutsaersstichting in Zuid-Limburg herstellen en borgen.

burgemeester	gemeentesecretaris/ algemeen directeur
mr. J.Th.C.M. Verheijen	drs. L.J.F.P. Busschops

Argumenten

1.1 De continuïteit van cruciale jeugdhulp in Zuid-Limburg staat onder druk.
De Mutsaersstichting levert specialistische jeugdhulp aan circa 700 jeugdigen in Zuid-Limburg via de combinatie De Kracht van Dichtbij. Het gaat om kinderen met complexe problematiek, zoals eetstoornissen, genderdysforie en traumazorg. Deze zorg is schaars en kan niet eenvoudig door andere aanbieders worden overgenomen. Uitval van de Mutsaersstichting zou leiden tot langere wachtlijsten, verlies van vertrouwde hulpverleners en een verhoogd risico op escalatie van problematiek.

1.2 Zuid-Limburg is een belanghebbende partij omdat alternatieven in volume en inhoud ontbreken.
Bij het doorlopen van het vastgestelde wegingskader (bijlage 02 en bijlage 03) wordt bevestigd dat Zuid-Limburg niet kan terugvallen op andere aanbieders voor deze specialistische zorg. Expertise zoals eetstoornissen en genderdysforie is niet alleen regionaal, maar ook landelijk beperkt beschikbaar. Mutsaers vervult een systeemrelevante rol in het Limburgse zorglandschap. Uitblijven van steun zou leiden tot verschraling van het aanbod en een toename van wachtlijsten. Dit raakt direct aan de wettelijke zorgplicht van gemeenten op grond van de Jeugdwet (art. 2.3 lid 1).

1.3 Zonder bijdrage dreigt een acute liquiditeitscrisis in mei 2026.
De tijdelijke VWS-subsidie die dient als voorfinanciering van de bijdrage van Zuid-Limburg eindigt in mei 2026 en moet worden terugbetaald. De cashflowanalyse laat zien dat de Mutsaersstichting zonder de bijdrage van Zuid-Limburg dan onder de kredietlimiet zakt, terwijl gemiddeld €1,8 mln per maand nodig is voor lopende loonverplichtingen. Zonder middelen uit Zuid-Limburg ter vervanging van de VWS-subsidie kan het herstelplan niet worden uitgevoerd en dreigt discontinuïteit van zorg. Het besluitvormingsrapport (Bijlage 04) benadrukt dat zelfs mét bijdrage het herstel pas vanaf 2028 duurzaam is, maar zonder bijdrage ontstaat een acuut liquiditeitsrisico dat niet kan worden opgevangen.

1.4 Door nu te handelen behoudt Zuid-Limburg regie en voorkomt zij indeplaatsstelling.
Indeplaatsstelling door het Rijk is een reëel risico bij uitblijven van steun. Dit betekent verlies van bestuurlijke invloed, geen lokaal maatwerk en mogelijk hogere kosten. Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat gemeenten wettelijk verplicht zijn om passende jeugdzorg te garanderen. Het G16-advies stelt dat bijdragen onder strikte voorwaarden bestuurlijk en financieel beter verdedigbaar is dan een gedwongen interventie. De G16 heeft de colleges van gemeenten in Zuid-Limburg geadviseerd om onder strikte voorwaarden in te stemmen met een eenmalige financiële bijdrage van €2,9 miljoen aan het continuïteitsplan van de Mutsaersstichting, in de vorm van een lening met hypothecaire zekerheid, om acute discontinuïteit van jeugdhulp en indeplaatsstelling door het Rijk te voorkomen. Door zelf voorwaarden te stellen en actief te monitoren, blijft Zuid-Limburg in control.

VWS dringt aan op spoedige besluitvorming, maar het overleg van 15 juli is door VWS zelf als informeel gekaderd en niet bedoeld als interbestuurlijk toezicht. Zuid-Limburg heeft in het overleg gepleit voor een (landelijk) transformatiefonds om aanbieders te ondersteunen bij hervormingen. VWS erkent de noodzaak, maar ziet dit als lokale verantwoordelijkheid; landelijke middelen zijn alleen beschikbaar voor brede trajecten, niet voor regionale initiatieven.

1.5 Er zijn stappen gezet die de kans op duurzaam herstel vergroten maar er is tijd nodig.
Mutsaers heeft verlieslatende onderdelen afgestoten, governance versterkt en een herstelplan opgesteld. De begroting 2026 voorziet een bescheiden positief resultaat (€1,4 mln), maar het eigen vermogen blijft negatief tot ten minste 2028. Duurzaam herstel vergt 2 tot 2,5 jaar en is afhankelijk van vastgoedverkopen en strakke sturing. De bijdrage is een randvoorwaarde om deze tijd te creëren en om scenario's voor zorgoverdracht bij falend herstel voor te bereiden.

De Mutsaersstichting bevindt zich in trede 4 van het Draaiboek Continuïteit Jeugdhulp, wat betekent dat de organisatie in ernstige continuïteitsproblemen verkeert en onder intensief toezicht staat. Er is een continuïteitsplan opgesteld om de beschikbaarheid van hoog-specialistische jeugdzorg voor kinderen en jongeren met complexe problematiek te waarborgen. Dit plan richt zich op vier pijlers:

- **Financieel herstel:** Stabilisatie van de organisatie door tariefcorrecties, kostenbeheersing en herstructurering van de bedrijfsvoering.
- **Kwaliteitsverbetering:** Versterking van interne processen, governance en professionalisering van zorgteams.
- **Behoud van zorgprofessionals:** Investeren in werkklimaat, scholing en het terugdringen van uitstroom.
- **Toekomstbestendige zorg:** Transformatie naar kleinschaliger, meer ambulante zorgvormen en intensieve samenwerking met ketenpartners.

Het plan is opgesteld in samenwerking met gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en wordt gemonitord door de Jeugdautoriteit (JA) en de betrokken gemeenten. Vanaf 2026 neemt de NZa deze toezichtrol over, conform de wet Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. De Mutsaersstichting blijft dus ook na mei 2026 onder toezicht.

Financieel herstel binnen de Mutsaersstichting
De Mutsaersstichting heeft een herstelplan dat gericht is op een financieel gezonde organisatie, noodzakelijk om cruciale jeugdhulp in Limburg te behouden. De uitgangspositie was zwak: in 2024 bedroeg het verlies € 8,6 miljoen. Ondanks dit verlies zijn stappen gezet, zoals kostenbeheersing en afwikkeling van oude verplichtingen, waardoor extra lasten grotendeels binnen eigen kaders zijn opgevangen.
De liquiditeitspositie eind 2024 is vooral verbeterd door externe financiering in de vorm van een langlopende lening (MGR Noord- en Midden-Limburg, VWS-subsidie), niet door operationele kasstromen. Dit onderstreept dat de organisatie nog afhankelijk is van incidentele maatregelen en dat structureel herstel tijd vergt.
De organisatie blijft dan ook kwetsbaar: liquiditeitsratio 0,8 en solvabiliteit –36%. Tegelijkertijd is er perspectief: voor 2026 wordt een positief resultaat van €1,4 miljoen verwacht, dankzij tariefstijgingen, kostenbesparingen en vastgoedverkopen. Duurzaam herstel vergt tijd en aanvullende middelen; zonder bijdrage ontstaat in mei 2026 een acute liquiditeitsdip (terugbetaling VWS-subsidie) die het continuïteitsplan ondermijnt.

De Mutsaersstichting heeft sinds eind 2023 wijzigingen doorgevoerd in de bestuurlijke en operationele aanpak. De organisatie is transparanter, stuurt strakker en heeft stappen gezet richting herstel. De financiële situatie blijft echter kwetsbaar en afhankelijk van externe steun en vastgoedopbrengsten.
De kans op verder en duurzaam herstel vanaf 2026 is aanwezig, maar niet gegarandeerd.
Het herstel is realistisch, mits de ingezette maatregelen worden voortgezet en gerealiseerd, de vastgoedstrategie slaagt en gemeenten gezamenlijk blijven sturen op inhoud en financiën.
Een bijdrage van Zuid-Limburg aan het herstel is niet alleen een investering in zorgcontinuïteit, maar ook een kans om grip te houden op het proces en het zorglandschap in Limburg mede vorm te geven.

Indien Mutsaersstichting er niet in slaagt om binnen twee jaar na verstrekking van de lening zelfstandig duurzaam herstel te realiseren, zal geen nieuwe bijdrage volgen. In dat geval is de harde voorwaarde dat de zorg wordt overgedragen aan andere aanbieders. De jeugdregio zal hiervoor samen met de andere jeugdregio's proactief scenario's uitwerken.

1.6 De bijdrage van Zuid-Limburg wordt verdeeld over alle gemeenten volgens een vastgestelde verdeelsleutel.
Het totaalbedrag van €2,9 miljoen wordt op basis van de eerder vastgestelde verdeelsleutel[1] verdeeld over de gemeenten in Zuid-Limburg. Deze verdeling houdt rekening met het aantal cliënten en de inzet van zorgvormen per gemeente.

Kanttekeningen
1.1 Het besluit kan precedentwerking hebben.
Het besluit kan precedentwerking hebben: andere aanbieders in vergelijkbare situaties zouden eveneens een beroep kunnen doen op gemeentelijke middelen. Dit risico ondervangen wij door expliciet in de uitvoeringsovereenkomst vast te leggen dat deze bijdrage eenmalig is en gekoppeld aan strikte voorwaarden. Toekomstige situaties worden individueel beoordeeld op basis van het vastgestelde wegingskader (Bijlage 02 en bijlage 03), zodat willekeur wordt voorkomen.

1.2 Onzekerheid over duurzaam herstel
De financiële positie van de Mutsaersstichting blijft kwetsbaar, ondanks ingezette maatregelen en een positieve prognose voor 2026. Duurzaam herstel vergt naar verwachting 2 tot 2,5 jaar en is afhankelijk van vastgoedverkopen en strakke sturing. Wij managen dit door intensieve monitoring en toetsmomenten juridisch te borgen in de uitvoeringsovereenkomst. Indien herstel uitblijft, zijn noodremscenario's uitgewerkt voor gecontroleerde overdracht van zorg.

1.3 Beperkte betrokkenheid Zuid-Limburg bij planvorming
Zuid-Limburg was slechts zijdelings betrokken bij de totstandkoming van het continuïteitsplan. Het overleg met VWS op 15 juli was informeel en niet bedoeld als interbestuurlijk toezicht. Wij zijn wel gehoord, maar hadden geen inhoudelijke inspraak, terwijl de regio nu wordt aangeslagen voor een substantiële bijdrage. Dit ondervangen wij door nadrukkelijk het recht van de raad te benutten om voorwaarden te stellen en grip te houden via monitoring en juridische borging. Daarnaast blijven wij inzetten op een transformatiefonds, ondanks dat VWS dit als lokale verantwoordelijkheid ziet.

1.4 Systeemproblematiek blijft bestaan
De onderliggende systeemproblematiek – zoals afhankelijkheid van enkele grote aanbieders en gebrek aan vangnetten – wordt met deze bijdrage niet opgelost. Wij koppelen deze interventie daarom aan de bredere hervormingsagenda en provinciale samenwerking, zodat structurele verbeteringen op basis van het vastgestelde taskforcerapport (zie bijlage 05 en bijlage 06) worden gerealiseerd naast deze noodmaatregel.

1.5 Koerswijziging ten opzichte van eerder standpunt
Het voorgenomen besluit om alsnog €2,9 miljoen bij te dragen aan het continuïteitsplan van Mutsaers markeert een duidelijke koerswijziging. De jeugdregio Zuid-Limburg heeft eerder principieel afgezien van een bijdrage, vanuit het uitgangspunt dat gemeenten niet telkens financieel zouden moeten bijspringen bij individuele aanbieders, zeker niet in een zorglandschap waarin structurele systeemproblemen spelen. Wij onderkennen deze spanning en plaatsen het besluit nadrukkelijk in de bredere context: het gaat om een financiering in het belang van de continuïteit van jeugdhulp die thans door de Mutsaersstichting in Zuid-Limburg aan jeugdigen wordt geleverd.

---

[1] *De basis voor de verdeling van kosten over gemeenten is het aantal cliënten (conform het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp'). Omdat de verschillende regio's sterk verschillen in inzet van verschillende zorgvormen (begeleiding, behandeling, verblijf, vervoer, etc.) en verschillende tarieven, is er een correctie toegepast en zijn de gemiddelde kosten per zorgvorm per regio berekend. Hierdoor wordt een meer gewogen verdeelsleutel verkregen welke niet uitsluitend gebaseerd is op het aantal cliënten maar ook gebaseerd is op inzet van zwaarte zorg. Deze bepaling van de verdeelsleutel is dus afwijkend van de methodiek die wij in Zuid-Limburg bij het dossier X hebben toegepast.*
De procentuele optelling is de optelling tot het aandeel Zuid-Limburg in de totale financiële bijdrage van Noord-Midden- en Zuid-Limburg.

De bijdrage biedt de organisatie tijd om het gewenste duurzame herstel te realiseren. De kans op verder herstel vanaf 2026 is aanwezig, maar niet gegarandeerd. Dit managen wij door strikte voorwaarden te stellen, intensieve monitoring te organiseren en noodremscenario's voor zorgoverdracht uit te werken.

Inclusie
Niet van toepassing

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Financiën
1.1 Er is vanuit de regio Zuid-Limburg 2,9 miljoen euro nodig
Voor het waarborgen van de continuïteit van jeugdhulp door de Mutsaersstichting is een bijdrage van €2,9 miljoen nodig, verdeeld over alle Zuid-Limburgse gemeenten (zie Tabel 1).
Het onderstaande schema toont het aandeel per gemeente, zodat uw raad inzicht heeft in de financiële impact.
Tabel 1[2]

Maximale bijdrage per gemeente o.b.v. verdeelsleutel:

Zuid-Limburg	Gevraagde steun	verdeel-sleutel
Beek	€ 101.680	0,94%
Beekdaelen	€ 228.784	2,12%
Brunssum	€ 140.552	1,30%
Eijsden-Margraten	€ 54.122	0,50%
Gulpen-Wittem	€ 50.712	0,47%
Heerlen	€ 277.501	2,57%
Kerkrade	€ 297.675	2,76%
Landgraaf	€ 109.733	1,02%
Maastricht	€ 678.009	6,28%
Meerssen	€ 110.532	1,02%
Simpelveld	€ 29.858	0,28%
Sittard-Geleen	€ 543.196	5,03%
Stein	€ 117.790	1,09%
Vaals	€ 5.873	0,05%
Valkenburg aan de Geu	€ 139.384	1,29%
Voerendaal	€ 11.992	0,11%
Totale bijdrage ZL	**€ 2.897.392**	**26,83%**

Voor de Gemeente Sittard-Geleen betekent dit bedrag een eenmalige bijdrage van *€ 543.196,-* Dit bedrag moet beschikbaar komen zodra hypothecaire zekerheid is verkregen, naar verwachting in mei 2026, of op basis van een onderlinge overeenkomst die de positie van Zuid-Limburg gelijkwaardig maakt aan die van Noord- en Midden-Limburg. De bijdrage is eenmalig en wordt vanuit de Jeugdhulpregio Zuid-Limburg verstrekt in de vorm van een lening, conform het construct dat ook door Noord- en Midden-Limburg is gekozen. Aanvullende bijdragen of tussentijdse liquiditeitssteun zijn uitgesloten. Indien Mutsaers niet binnen twee jaar na verstrekking van de lening zelfstandig duurzaam herstel realiseert, volgt geen nieuwe bijdrage en wordt de zorg gecontroleerd

[2] *De procentuele optelling is de optelling tot het aandeel Zuid-Limburg in de totale financiële bijdrage van Noord- Midden- en Zuid-Limburg.*

overgedragen aan andere aanbieders. Hiervoor worden samen met de andere regio's, samen met de Mutsaersstichting scenario's uitgewerkt.

In de septembercirculaire 2025 heeft het Rijk met terugwerkende kracht extra middelen jeugdhulp over de jaarschijven 2023-2024 toegekend aan de Nederlandse gemeenten voor een bedrag van € 728 miljoen. Het aandeel van gemeente Sittard-Geleen in deze extra middelen jeugdhulp 2023-2024 bedraagt € 4,9 miljoen. Deze extra middelen zijn bij verwerking van de Begroting 2026 toegevoegd aan de Algemene middelen; en specifiek ten gunste van de stelpost inflatie. Voorgesteld wordt om de financiële bijdrage van de Mutsaersstichting voor een bedrag van € 543.196 te onttrekken aan de stelpost inflatie uit de Algemene middelen.

Communicatie en Participatie
De Mutsaersstichting en de jeugdregio's in Noords- en Midden-Limburg worden in kennis gesteld van het besluit. Er wordt in afstemming met de G16 een nadere overeenkomst opgesteld. Uw raad zal op de hoogte worden gehouden van de voortgang via raadsinformatiebrieven.

Vervolg
1.1 Bij de Mutsaersstichting wordt de monitoring bij een positief besluit over een financiële bijdrage uitgebreid en zal de Zuid-Limburgse regio volwaardig gaan participeren in de monitoring. Aan de raad zal conform eerdere afspraken middels een RIB regelmatig de voortgang worden gerapporteerd.

1.2 Bij een positief raadsbesluit stelt het college in afstemming met de G16 een uitvoeringsovereenkomst op met daarin de voorwaarden zoals in overleg met de G16 zijn vastgesteld (Bijlage 02/03).

- Bijdrage uitsluitend als lening, geen gift
- Hypothecaire zekerheid op vastgoed van Mutsaersstichting
- Volwaardige deelname van Zuid-Limburg aan monitoring
- Verplichte deelname van Mutsaers aan Early Warning System (EWS)
- Doorvoering van herstelmaatregelen vóór uitbetaling
- Eenmaligheid van de bijdrage, geen aanvullende steun
- Scenario's voor zorgoverdracht bij falend herstel
- Transparantie richting de combinatie *De Kracht van Dichtbij*
- Afstemming over liquiditeitsrisico bij terugbetaling VWS-subsidie
- Juridische verankering en sancties bij niet-naleving
- Zuid-Limburg stelt als harde randvoorwaarde dat de zekerheidspositie volledig gelijkwaardig is aan die van Noord- en Midden-Limburg. Dit wordt juridisch vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

1.3 Taskforce activiteiten: Op provinciaal niveau hebben de gezamenlijke jeugdregio's een programmamanager geworven die verantwoordelijk is voor een goed afgestemde implementatie van de adviezen op provinciaal niveau. Op regionaal niveau heeft Zuid-Limburg een implementatiemanager ingehuurd omdat in de eigen organisaties de noodzakelijke capaciteit niet vrijgemaakt kan worden.
Bij de implementatie wordt op dit moment gefocust op de volgende onderwerpen:

- In gesprek komen met de zorgaanbieders over *herstel van vertrouwen en gezamenlijk komen tot de inrichting van een robuust zorglandschap*. De rapportage van de Taskforce (bijlage 05 en bijlage 06) en de Hervormingsagenda liggen in elkaars verlengde. Daarom wordt de Hervormingsagenda als leidraad gehanteerd voor het uitwerken van een

strategische agenda voor de transformatie van de jeugdzorg in de komende jaren met prioriteiten voor de korte, midden-lange en lange termijn.
- Onderhanden is een inventarisatie van de 24 uurs voorzieningen in Limburg. Aan de hand daarvan willen wij tot bestuurlijke besluitvorming komen over *welke zorg in de toekomst op provinciaal niveau wordt gecontracteerd.*
- *De basis leggen voor een governance voor samenwerking op provinciaal niveau aan de hand van bijvoorbeeld de bij de eerste prioriteit genoemde transformatieagenda.* De governance voor bovenregionale samenwerking richt zich zowel op de gemeenten onderling als op gemeenten en jeugdzorgaanbieders. Ook de governance van onze jeugdregio wordt herzien als onderdeel van de doorontwikkeling van de jeugdregio Zuid-Limburg.

Openbare besluitenlijst
De raad heeft besloten een financiële bijdrage beschikbaar te stellen aan centrumgemeente Maastricht, waarmee centrumgemeente Maastricht vanuit de Jeugdhulpregio Zuid-Limburg een financiering verstrekt met hypothecaire zekerheid aan de Mutsaersstichting, ter ondersteuning van de continuïteit van jeugdhulpverlening.

Bijlagen

Bijlage 01	Aanbiedingsblad raad
Bijlage 02	Wegingskader Continuïteit Jeugdhulp Zuid-Limburg Versie 1.0 DEF 22 mei 2025
Bijlage 03	Reader Wegingskader Continuïteit Jeugdhulp Zuid-Limburg versie 1.0 DEF 22 mei 2025
Bijlage 04	Besluitvormingsrapport G16 Mutsaersstichting
Bijlage 05	08102025_RIB_Taskforce_robuust_zorglandschap_Limburg.pdf
Bijlage 06	08102025_ Advies Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller: [redacted] E-mail: [redacted]@sittard-geleen.nl Team: Jeugd Portefeuillehouder: I.A.M.H. Tillie	Reg. nummer : Reg. datum : 22 oktober 2025 Reg.nummer(s) bijlagen :